

стання дає можливість підвищити рівень довіри до фінансової звітності підприємства та забезпечити високу якість і стандартизацію аудиторської документації, що має позитивний вплив на репутацію підприємства й ділову взаємовідносини з клієнтами та партнерами.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт «CaseWare Audit» в Україні. URL: <https://caseware.com.ua/>

Богріновцева Л. М.,

*кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування;*

Заїчко І. В.,

*кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування;*

Національна академія статистики, обліку та аудиту

РОЗВИТОК АВТОМОБІЛЬНОГО СТАХУВАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Основна умова для успішного функціонування ринку страхування України полягає у наданні якісних та конкурентоспроможних страхових послуг. На сьогодні, розвиток автомобільного страхування відбувається стрімкими темпами, разом із чим виникає багато проблем, які необхідно вирішувати та шукати шляхи їх усунення.

Відбувається збільшення кількості автомобілів сучасного виробництва, в яких значно більша потужність двигуна і відповідно висока вартість. При настанні страхових подій за участю таких авто, збільшуються витрати страховика на виплату страхового відшкодування.

З кожним роком знижується середній вік водіїв транспортних засобів, погіршується культура водіння. В Україні середній вік автомобілів становить 22,7 років, що є показником найстарішого автопарку в Європі, де цей показник вдвічі менше – 10,7 років. Шкода від експлуатації старих автомобілів проявляється не лише в забрудненні екології, а й у безпеці руху, адже у нових моделях автомобілів більш продумані кузова з точки зору пасивної безпеки, на порядок вище електронні асистенти і більша кількість подушок безпеки. За оцінками експертів, вітчизняний автопарк продовжу-

ватиме старіти, оскільки більшу частку імпорту складають старі автомобілі віком 5-15 років, частка нових авто у структурі імпорту за останні роки складала близько 20%.

Події 2020 та 2022 років дали поштовх до стрімкого пришвидшення цифровізації страхової галузі. Цей процес почався набагато раніше, однак пандемія та введенні військового стану стали каталізаторами, які збільшили його швидкість. Як і будь-яке економічне явище, цифровізація у страхуванні має свою тіньову сторону як для страхувальників, так і для страховиків. Цифровізація проявляється, перш за все в тому, що в онлайн відбувається купівля страхового продукту, укладання та супровід договору, а також урегулювання збитків. З точки зору безпеки бізнес-процесів важливі такі аспекти, як:

- ✓ зменшення до мінімуму контакту між страхувальником та страховиком;
- ✓ скорочення кількості оригіналів документів;
- ✓ продаж полісів онлайн через сайт компанії.

Зазначені фактори пришвидшують та спрощують процес надання послуг, але разом із цим і несуть деякі ризики для клієнтів страхових компаній. До них відносяться: крадіжка персональних даних при онлайн-оформленні полісів, несанкціоноване списання грошових коштів із банківської карти, злочинні дії під час використання фішингових сайтів. Окрім кіберризиків, зустрічаються методологічні ризики, які пов'язані з тим, що клієнт може не розібратися самостійно в складних частинах договору або правилах страхування та ризикує зрозуміти їх неправильно, як результат, у нього можуть з'явитися завищені очікування стосовно договору страхування.

Для боротьби із шахрайством у сфері страхування в умовах цифровізації розроблені різні технічно-статистичні методи, які вже використовуються. В загальному страхові експерти оцінюють процеси цифровізації позитивно і припускають, що навіть короткострокові сплески шахрайства вдасться локалізувати та зупинити досить швидко. Ще однією важливою проблемою залишається недовіра населення до страхових компаній, а саме, ризик неотримання страхової виплати у випадку настання страхового випадку. Зазначена проблема підсилюється недосконаlostями, які існують у законодавстві. Страховики по-різному трактують норми та визначення для власної вигоди.

Важливим кроком у трансформації вітчизняної цифровізації стала можливість відображення повного набору водійських документів на автомобіль у додатку «Дія», в тому числі і договору ОСЦПВ. Е-страховка відображається тільки у власників автомобілів в меню картки техпаспорта,

по кожному документу робиться запит за номером авто в систему МТСБУ щодо наявності страхового полісу.

У 2020 році в МТСБУ відбулося активне запровадження системи електронного документообігу: основні бізнес-процеси департаменту внутрішнього страхування МТСБУ були діджиталізовані. З серпня 2020 року реєстрація вихідної кореспонденції МТСБУ щодо опрацювання справ із регламентних виплат з гарантійних фондів МТСБУ здійснюється через систему електронного документообігу, в якій підписуються всі необхідні документи для сплати відшкодування, а саме: запити до суду, звернення до органів МВС та запити до винуватця ДТП. Також було запущено опрацювання електронних звітів аварійних комісарів. Процес підписання, обміну рахунками та актами аварійних комісарів почали здійснювати через цифрову платформу.

Процес розвитку автотранспортного страхування стримують проблеми різних типів, значна частина яких перебуває за межами страхового ринку, а саме:

- ✓ прихована монопольна діяльність;
- ✓ значна частина тіньової економіки;
- ✓ збитковість діяльності значної кількості підприємств.

Важливу увагу також слід приділити соціальним проектам про безпеку дорожнього руху, а саме: користуванню ременями безпеки, наслідкам перевищення швидкості, відволіканням під час керування на телефон та інші справи, керуванням автомобілем у нетверезому стані, а також правилами поваги до інших учасників руху.

За умов кризових економічних явищ, що спостерігаються сьогодні, вагомий вплив на діяльність страховиків чинять проблеми низької капіталізації та відсутності достатнього рівня ліквідних активів, що свідчать про неспроможність страховиків виконати фінансові зобов'язання, що були ними взяті. Значна частка компаній вживають заходи щодо відмови у виплаті компенсацій, що свідчить про невизначеність якості страхового продукту. До таких заходів відносять:

- ✓ допущення водієм серйозних порушень ПДР, що суперечить відповідним нормативним актам;
- ✓ проблеми з експертною оцінкою автомобіля.

При дослідженні проблем у сфері автострахування, варто також приділити увагу управлінню виплатами. Аналіз свідчить, що більшість негативних звернень до НБУ та МТСБУ ґрунтуються на порушенні страховиками строків страхових виплат, необґрунтованому зменшенні суми

відшкодування або взагалі відмові у його виплаті, незгоді щодо визначень розміру виплат, які пов'язані із відновлювальним ремонтом авто.

Система врегулювання збитків потребує змін, які нададуть можливість скоротити термін виплат. Важливим питанням залишається скасування виплат за Європротоколом або розширення його на повну вартість, яка зазначена у полісі страхування. З метою уникнення зловживань потрібно формалізувати «європротокол» і у випадку його застосування здійснювати огляд автомобілів обох учасників аварії та надавати матеріали з відеофіксаторів.

До основних проблем розвитку вітчизняного ринку автомобільного страхування слід віднести:

- ✓ низький рівень розвитку механізму прямого врегулювання збитків;
- ✓ недосконалість вітчизняного законодавства у сфері автомобільного страхування, зокрема обов'язкової форми;
- ✓ відсутність сучасної та ефективної системи захисту прав споживачів страхових послуг;
- ✓ відсутність належної системи гарантування страхових виплат.

Для подальшого розвитку автомобільного страхування необхідно по-ступово вжити заходи, які зможуть усунути зазначені проблеми:

- 1) вдосконалити вітчизняне законодавство у сфері автомобільного страхування;
- 2) поступово збільшити максимальні розміри страхових виплат до європейських стандартів;
- 3) укладати договори ОСЦПВ без франшизи;
- 4) збільшити максимальні розміри виплат з ОСЦПВ;
- 5) здійснити перегляд страхових сум за Європротоколом у бік збільшення;
- 6) здійснювати виплату страхового відшкодування без урахування зносу деталей автомобіля;
- 7) посилити функції гарантій зі сторони МТСБУ щодо здійснення виплат неплатоспроможними страховиками;
- 8) страховим компаніям впроваджувати сучасні технологічні сервіси та інноваційні рішення у сферу автотранспортного страхування.

В умовах євроінтеграційних процесів важливою проблемою залишається менталітет населення та відсутність «страхової культури». У розвинених країнах страхування є практично соціальною основою життя громадян, у той час, як у нашій країні постійно виникають непорозуміння та труднощі, що супроводжуються недовірою до страхових компаній. Майбутнє ринку автострахування залежить від загального стану економіки

країни. Якщо не відбуватиметься зростання ВВП, платоспроможність споживачів страхових послуг, оновлення автопарку, то не можна буде розраховувати на значне збільшення сектору автомобільного страхування. Держава, регулятор та страховики мають спільними зусиллями закласти надійний фундамент для європейської трансформації галузі та її подальшого ефективного розвитку.

Список використаних джерел

1. Інноваційна модернізація менеджменту в умовах глобальної нестабільності: моногр. / за заг. ред. А. Ю. Горбового; Ун-т державної фіскальної служби України. Ірпінь-Білосток, 2018. 305 с.

2. Тринчук В.В., Табахарник О.Я. Insurtech: сучасні тренди ринку автострахування України. *Сучасні проблеми бухгалтерського обліку та фінансів*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 23-24 лист. 2021 р. Київ : НУХТ, 2021. С. 106-108.

Бондарук Т. Г.,

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування;*

Ткаченко Я. В.,

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»;
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МУНІЦИПАЛЬНИХ БАНКІВ

Банківські установи, що функціонують нині, є комерційними, тому їхня діяльність, насамперед, спрямована на отримання прибутку власниками. Саме тому, у контексті вирішення завдань задоволення потреб місцевої економіки та забезпечення комунального господарства території, необхідне створення муніципального (комунального) банку. Це дозволить органам місцевого самоврядування використовувати фінансові ресурси території для вирішення конкретних задач соціально-економічного розвитку регіону, перерозподіляти фінансові потоки і направляти їх на нагальні потреби територіальної громади, зміцненню інфраструктури.

Таким чином, комунальний банк це спеціалізована фінансово-кредитна установа, основне завдання якої, по суті, зводиться до обслуго-